

Науковий керівник: Мануїлова Катерина Вікторівна к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія».

Харитонов Роман Феліксович

*к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

Шор Анастасія Максимівна

*здобувач вищої освіти факультету прокуратури та слідства
(кримінальної юстиції)
Національного університету «Одеська юридична академія»*

**ДІЯЛЬНІСТЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В СФЕРІ
ПРОТИДІЇ НЕЛЕГАЛЬНОЇ МІГРАЦІЇ**

В умовах поширення та розгортання повномасштабної загарбницької збройної агресії, так як наслідок, складної міграційної ситуації постає питання, щодо радикального перегляду підходів до формування міжнародно-правового співробітництва держав у нейтралізації нелегальної міграції та розробки ефективних інструментів його реалізації. Протягом останніх років питання щодо розповсюдження нелегальної міграції вийшло далеко за межі окремих держав, стало стійким і масштабним явищем, та перетворилося на світову глобальну проблему, що призводить до великої кількості негативних наслідків, зокрема; сприяє збільшенню рівня злочинності та створенню тіньового ринку праці; постає загроза для громадської безпеки; поширюються небезпечні захворювання. Подібна ситуація зазвичай обумовлюється тим, що регулювання та контроль процесів, пов'язаних з міграцією, незважаючи на велике значення цієї проблеми, не відноситься до притаманних та пріоритетних національних поглядів. З огляду на це, дослідження та вирішення проблеми протидії нелегальній міграції, потребує не тільки традиційних підходів, а й детального огляду особливостей функціонування

окремих органів, що займаються організацією міжнародно-правового співробітництва у протидії нелегальній міграції.

На сьогодні для теперешніх держав питання міграції постає водночас як спосіб вирішення певних проблем та як виклик, що може спричиняти низку новітніх проблем. Так, особливістю сучасної міжнародної міграції є високий рівень поширення нелегальної міграції, адже для багатьох людей вона стає єдиним шляхом уникнути переслідувань, злиднів та безробіття. У зв'язку з цим, слід зазначити, що нелегальна імміграція, як явище, тягне за собою безліч негативних наслідків, які зачіпають як самих нелегалів, так і держави, в які вони незаконно іммігрують [1, с. 106]. Цікавим є той факт, що за даними Міжнародної організації з міграції, загальна кількість мігрантів у світі становить близько 175 мільйонів осіб [4, т. 1, с. 3].

Так, у доктрині міжнародного права існує величезна кількість підходів не лише до позначення міграції, що порушує законодавство, а й відмінностей у розумінні цього процесу. В офіційній термінології Організації Об'єднаних Націй (далі - ООН) переважно вживають термін «неврегульована міграція» (*irregular migration*) замість терміну «нелегальна міграція» (*illegal migration*) [3]. Слід відмітити, що таке тлумачення віддзеркалює гуманне сприйняття явища нелегальної міграції в сучасному світі з огляду на закономірність у повазі прав людини та заборону дискримінації, в його площині лежить величезна кількість надважливих принципів. Отже, проаналізувавши сутність нелегальної міграції, доречним буде детально розглянути особливості діяльності суб'єктів протидії наведеному протиправному явищу.

На сучасному етапі розвитку суспільства першочерговими міжнародними організаціями, які займаються питаннями, пов'язаних з міграцією, зокрема й проблемами поширення нелегальної міграції на світовому рівні, є ООН та її спеціалізовані установи – Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців (УВКБ) та Міжнародна Організація Праці (МОП); Міжнародна

Організація з Міграції (МОМ); на європейському (регіональному) рівні – Рада Європи та Європейський Союз, які мають свої представництва на Україні.

У 1950 році Генеральна Асамблея ООН заснувала Управління Верховного Комісара Організації Об'єднаних Націй у справах біженців (УВКБ), діяльність якого здебільшого полягає у захисті та підтримці біженців, сприянні їх локальному об'єднанню, добровільному поверненню до своєї чи переселенню до третьої країни. Особливої уваги привертає те, що міжнародний захист є наріжним каменем роботи УВКБ ООН, що, в свою чергу, означає, що агентство шукає «довгострокових» рішень, тобто шляхів забезпечення поваги до основних прав людини та гарантування того, що жодного не буде недобровільно повернуто до країни, в якій він має певні причини аби лякатися жорстокого поводження та переслідування. Так, починаючи з 2014 року УВКБ ООН тісно співпрацює з Урядом України та громадськістю у відповідь на нову проблему вимушеного переміщення 1,6 мільйона внутрішньо переміщених осіб (ВПО) зі сходу України та Автономної Республіки Крим.

Міграція робочої сили існує на всіх континентах, в усіх регіонах і торкається інтересів більшості країн світу, а тому потребує правового регулювання всіма державами. У зв'язку з цим, наступною міжнародною організацією у сфері протидії нелегальної міграції є Міжнародна Організація Праці (МОП), яка є одним з спеціалізованих підрозділів, першочерговими завданнями діяльності якого є сприяння нарордовладдя, вирішення питань, пов'язаних з бідністю і безробіттям, пряма заборона використовувати дітей як робочу силу [7. с. 56]. Окрім цього, МОП приймає різні нормативно-правові акти і створює рекомендації, а також утверджує міжнародні стандарти у сфері праці, професійної підготовки, зайнятості, соціального забезпечення, умов та безпеки праці й здоров'я.

В рамках Стратегії Міжнародної Організації з Міграції (МОМ), яка є провідною міжурядовою організацією в міграційній галузі, основними напрямками діяльності є управління міграцією в інтересах усіх залучених

сторін; тісна співпраця з урядами країн, представлення та захист інтересів людей, що обрали для себе міграцію як єдиний можливий засіб вирішення своїх проблем; попередження і боротьба з негативними міграційними явищами — торгівля людьми, особливо жінками і дітьми, рабство трудових мігрантів.

Слід підкреслити, що Рада Європи (РЄ), розробляючи міграційну і інтеграційну політику, засновану на повазі прав людини, демократії та верховенстві права, покликана не тільки відстоювати принципи однакового ставлення, терпимості, справедливості та знищення всіх типів дискримінації, а й прагне до того, щоб міграція посилювала соціальну єдність і сприяла піднесенню як країн походження, так і країн призначення мігрантів. Важливо зазначити, що прийняту РЄ міжурядову робочу програму боротьби зі протиправними діями здійснює Європейський комітет з проблем злочинності, результатом діяльності якого є досягнення угоди про посилення співробітництва між державами, зокрема у вирішенні проблем, пов'язаних з розповсюдженням нелегальної міграції. Також РЄ розглядає питання нелегальної міграції як частину організованої злочинності, що є доволі пріоритетним на сьогодні.

Одним із найсерйозніших питань для Європейського Союзу (далі - ЄС) у сфері міграційного права є захист кордонів від нелегальної міграції. Нелегальна міграція, за останніми даними, змінилася на найбільш вразливу проблему для європейців, залишивши позаду різноманітні економічні перешкоди та безробіття [2]. Управління Євросоюзу затвердило регулювання міграції одним із 10-ти базових пріоритетів у державній політиці [5]. Так, за науковими дослідженнями запобігання нелегальній міграції в країнах ЄС базується в основному на принципах гуманності та політиці «відкритих дверей», що передбачає працевлаштування мігрантів, надання освіти, соціальне забезпечення. Слід зазначити, що у контексті забезпечення міжнародної безпеки для вирішення питання нелегальної міграції в країнах ЄС встановлюються державні механізми, основними з них є: попередження

нелегальній міграції (знищення причинно-наслідкового механізму нелегальної міграції, заходи прояву потенційних нелегалів, виважена національна політика надання притулку тощо); запобігання протиправному перетинанню кордонів (призначення відповідних санкцій наймачам нелегальних мігрантів, узаконення нелегальних мігрантів тощо); чинення опору транснаціональній організованій злочинності (багатостороннє та двостороннє поліцейське співробітництво, використання різноманітних технічних засобів тощо) [6, с. 55].

Отже, таким чином, враховуючи вищевикладене, можна дійти висновку, що усунення базових із зазначених протиправних явищ можливе внаслідок узгодженої співпраці суб'єктів протидії нелегальній міграції, виконання ними своїх завдань і функцій щодо зменшення міграційних процесів, як в окремій державі, так і в усьому світі.

Джерела:

1. Council Regulation (EC) No 2007/2004 of 26 October 2004 establishing a European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union — Режим
2. Spring 2015 Standard Eurobarometer: Citizens see immigration as top challenge for EU to tackle [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5451_en.htm.
3. Міграційна криза в Європі: пошуки шляхів розв'язання та наслідки для України. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/2266/>.
4. Основи управління міграцією: посібник для керівних посадових осіб та практиків / МОМ.-Женева, 2006 рік.
5. Палагнюк О. Аналіз механізмів державного регулювання нелегальної міграції в Україні у працях сучасних дослідників //Державне управління та місцеве самоврядування, 2014. Вип.1 (20) .- с.83-92
6. Савін В. М. Міграційна політика як складова національної безпеки України / В. М. Савін / Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). 2013. № 2 (30). С. 52–59.

7. Семенов Г. А. Міжнародні економічні відносини: аналіз стану, реалії і проблеми Навчальний посібник. -А»: Центр навчальної літератури. 2006. - 231 с.

Харитонов Роман Феліксович

*к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

Мазур Максим Ярославович

*здобувач вищої освіти факультету прокуратури та слідства
(кримінальної юстиції)
Національного університету «Одеська юридична академія»*

**ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ ПІД ЧАС
ВІЙНИ: ПРОБЛЕМАТИКА ТА СУЧАСНИЙ СТАН**

Світова тенденція розвитку та актуалізації норм міжнародного права в першу чергу пов'язана з глобальними викликами, що існують в сучасному суспільстві. Процес реалізації міжнародно-правових приписів в життя та успішне їх застосування залежить від ефективної взаємодії багатьох чинників, які існують на наш час.

В нашому світі ще з давніх віків ведеться боротьба за владу та вплив на міжнародній арені. Світова історія пам'ятає жорстокі наслідки, що були спричинені двома світовими війнами. Руїнація, економічна криза, знищення мирних міст та сіл, і, найголовніше, загибель мільйонів людей, в тому числі і мирного населення. Здавалось би, з розвитком прогресивного суспільства, впровадженням нових політико-ідеологічних напрямів, та поширенням демократичних національних режимів, про будь-які кровопролитні збройні конфлікти і мови не може бути.

Однак, як показують невтішні тенденції розвитку збройних конфліктів початку 21 століття (війна в Іраку, війна в Афганістані, російсько-грузинська війна, збройні конфлікти в Сирії, Ємені, війна на сході України з 2014 року та